

TUDU ÕPPERAJA TEKSTIDE KOOSTAMISEL KASUTATUD KIRJANDUS

Kasutatud tekstid:

Arnwald, Arthur. *Soo-loorkull.*

(https://www.looduspilt.ee/loodusope/?page=liigitutvustused_liik&id=95)

Eestimaa Looduse Fond, Tartu Ülikool, Arheovisioon. 2017. *Tudusoo looduskaitseala soode taastamiskava.* (<https://soo.elfond.ee/wp-content/uploads/2017/12/Tudu-taastamiskava-kooskolastatud-21.11.2017.pdf>)

Eesti kitsarööpmelised raudteed. (raudtee.eu)

Hiimäe, Mall. 2015. *Virumaa vanad vaimujutud.* Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv. Viru Instituut, Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus, Rakvere-Tartu.

Kalapeedia. Tudu järv. (<https://www.kalapeedia.ee/tudu-jarv.html>)

Kello, Karl. 2016. Nekrutiks võtmine. *Õpetajate Leht, nr. 7, 26. veebruar.*

(<https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=opetajateleht20160226.2.14.3>)

Kerge, Rainer. 2002. Oravaga võib sõbraks saada. *Looduse Sõber, 6.*

(http://vana.loodusajakiri.ee/loodus/artikkel181_165.html)

Kiitsak, Kairo. 2014. *2001. aasta juulitormid.* (Blogi:

<http://loodusvaatleja.blogspot.com/2014/06/2001-aasta-juulitorm.html>)

Laanetu, Nikolai. 2004. Metsakraavidel on ka pahupool. *Eesti Loodus, 3.*

(http://eestiloodus.horisont.ee/artikkel635_632.html)

Leetmaa, Triin. 2018. *Metsise ja tedre võrdlus.* Eesti Ornitoloogiaühingu koduleht.

(<https://www.eoy.ee/metsis/maaramine/valimus>)

Lepasaar, Juhan. 1997/2011. Sooradadel. Pärandkoosluste Kaitse Ühing. Tartu.

(http://www.pky.ee/siselinkide_materjalid/sooradadel_sisu.pdf)

Loorits, Oskar. 1926-1927/1998. Endis-Eesti elu-olu. Liivi rahva usund I-III. Tartu. Eesti Keele Instituudi rahvausundi töörühm.

Luigela, Aive. 2008. *Liigesed terveks taimedega.*

(<https://naistekas.delfi.ee/tervis/tervis/liigesed-terveks-ravimtaimedega?id=20258517>)

Musträhni kirjeldus. (<http://bio.edu.ee/loomad/Linnud/DRYMAR2.htm>)

Natura 2000 võrgustiku lühitutvustus. (<https://www.envir.ee/et/natura-2000>)

Niinemets, Eve. 2009. Kodaamööbid – vähe tuntud, kuid põnevad protistid meie ümber. *Eesti Loodus, 9.* (http://eestiloodus.horisont.ee/artikkel2751_2748.html)

Piiskop, Kätlin. *Hariliku kuuse (Picea abies L.) tervisliku seisundi hinnang uuenenud raieliangil.* Bakalaureusetöö, metsanduse õppekava.

https://dspace.emu.ee/xmlui/bitstream/handle/10492/3299/K%C3%A4tlin_Piiskop_BA2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pullerits, Priit. 2019. Eesti suurim olümpialootus Epp Mäe: maadluses toimub kahtlaseid asju. *Postimees*, 15. november. (<https://leht.postimees.ee/6826906/eesti-suurim-olümpialootus-epp-mae-maadluses-toimub-kahtlaseid-asju>)

Pungas, Piret ja Printsman, Anu. 2010. Soo rollid ja sookollid. Eda Kalmre toimetatud raamatus „*Tulnukad ja internetilapsed. Uurimusi laste- ja noortekultuurist*“. Tartu, EKM Teaduskirjastus, 257–280.

Rainar, Kurbel ja Hirse, Toomas. 2007. *Eesti orhideede käsiraamat*.

Seah, Christine. 2017. Mis on kohvi „happelisus“? (<https://ventus.ee/kohvi-valmistamine/happed-kohvis?ncat=62>)

Suuroja, Kalle. 2007. Kas maa värises? Ehk kuidas eestlased pidasid 1976. aasta Osmussaare maavärinat TASS-i hämaks. (<https://ilm.ee/?43906>)

Talvi, Tõnu. 1997. Eesti kahepaiksed ja nende kudu. *Eesti Loodus*, 4. (http://vana.loodusajakiri.ee/eesti_loodus/EL/vanaweb/9704/kudu.html)

Tudusoo looduskaitseala kaitse-eeskiri (vastu võetud 10.03.2007) (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13294365>)

Veebientsüklopeedia, Vikipeedia – mudatilder, sookiur, pilliroog, ubaleht, harilik mänd, kummeli võtmehein, harilik rästik, leethiir, mets-karihiir, orav, tutt-tihane, põhjatihane, sõtkas, rabahani

Viivik, Allar. 2001. Torm rüüstas 5000 hetkarit. *Õhtuleht*, 14. september. (<https://www.ohuleht.ee/111558/torm-ruustas-5000-hektarit>)

Vilberg (Vilbaste), Gustav. 1923. Rahvusliku pargi küsimus Eestis. *Postimees*, nr 270, 10. oktoober. (<https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=postimeesew19231010.2.5&srpos=1&e=-----et-25--1--txt-txIN%7ctxTI%7ctxAU%7ctxTA-%c3%bchetaolist+taimestikku+esitab----->)

Viited erinevate liikide häälitsustele QR-koodidel

Loodusheli. Kõrv loodusesse. Salvestaja Veljo Runnel. (loodusheli.ee)

Kaardid

Maa-ameti kaardirakendus – aero- ja ortofotod

Karte von den Ländereien des privaten Gutes Tuddo (1884-1885). Rahvusarhiiv, EAA.1451.1.317

http://www.ra.ee/kaardid/index.php/en/map/view?id=5984&_xr=eNpdj2EOgiAMhe%252ByA%252BC6rQPqL09iFliQBDYExUTD3R3aEPTX3vr1vbaOgF4tyaMjUF81ERQkeiccJu%252FG6nKqZxcqX4tELInpce7cbf2kLiWzQDRqx2JgpmYWoZaaWfB%252Fvlyi3bEfX2F1wazafMBGqxWWWppSG9wi

[gi0COMPmKNMQK9FYiSsxJJ4x9qtUJABWgSTmPtaeeTO2n0OBxJVfYDS4xnNJ8aqdC82dyynRpzWX5Q3Gylv0](https://www.digar.ee/viewer/et/nlib-digar:290631/262048/page/1)

Eesti Raudteede kaart 1935. aastast.

(<https://www.digar.ee/viewer/et/nlib-digar:290631/262048/page/1>)

Fotomaterjal (lisaks autorifotodele)

Tudu järv. Eesti Kirjandusmuuseum (<http://www.folklore.ee/ri/pubte/ee/eluolu/elu2/9.html>)

Turba- ja virtsakomposti laotamine. Eesti Maaelumuuseumid SA, Eesti Põllumajandusmuuseum, EPM FP 715:37 (<https://www.muis.ee/museaalview/1589647>)

Turba ülestöötamine Türi rajooni kolhoosi "Leek" rabas. Eesti Maaelumuuseumid SA, Eesti Põllumajandusmuuseum, EPM FP 145:92 (<https://www.muis.ee/museaalview/1409608>)

Turbalõikamine Johan Laidoneri juuresolekul. Eesti Sõjamuuseum - Kindral Laidoneri Muuseum, KLM FT 779 F (<https://www.muis.ee/museaalview/3073041>)

Joonised (lisaks originaaljoonistele)

Tornaado tekke alusjoonis, mida on täiendatud <http://eschooltoday.com/natural-disasters/tornadoes/how-do-tornadoes-form.html>

Konsultatsioonid ekspertidega, intervjuud, sisend tekstide koostamisel. Palju-palju tänu teile!

Enno, Sven-Eerik – trombi tekke kirjeldus

Järvakandi Klaasitehase töötajad – teave Johan Runge tegutsemise kohta peale Tudust lahkumist

Leibak, Eerik – toimetus, eelkõige rajal tutvustatavad linnud

Lepasaar, Juhan – meenutused Tudu ümbruse kohta

Ploom, Helve ja Ploom, Tõnu – Tudu ajalugu

Remm, Liina – selgrootud ja kahepaiksed

Saapar, Ain – Tudu raja ja matkaonni ehitamise lugu, Tudu õpperada

Sellis, Urmas – linnud

Tõrv, Risto – tegutsemine metsatulekahju korral

Vellak, Kai – turbasamblad